

**Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1989,
toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen
edistämiseksi työssä**

Virallinen lehti nro L 183 , 29/06/1989 s. 0001 - 0008

Suomenk. erityispainos Alue 5 Nide 4 s. 0146

Ruotsink. erityispainos Alue 5 Nide 4 s. 0146

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 118 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen¹, jonka se on tehnyt kuultuaan työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavaa komiteaa,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa²,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³,

sekä katsoo, että perustamissopimuksen 118 a artiklassa määrätään, että neuvosto antaa direktiivein vähimmäisvaatimukset edistääkseen erityisesti työympäristön parantamista työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelun paremman tason takaamiseksi,

tällä direktiivillä ei oikeuteta jäsenvaltioita alentamaan mitenkään jo saavutettua suojelun tasoa, sillä jäsenvaltiot ovat perustamissopimuksen mukaisesti sitoutuneet edistämään tällä alalla tehtäviä olojen parannuksia ja yhdenmukaistamaan oloja samalla niitä parantaen,

on tunnettua, että työntekijät voivat työelämänsä kuluessa joutua työpaikoillaan vaarallisten ympäristötekijöiden vaikutuksille alttiiksi,

perustamissopimuksen 118 a artiklan mukaisesti näissä direktiiveissä vältetään säätämästä sellaisia hallinnollisia, taloudellisia ja oikeudellisia rasituksia, jotka vaikeuttaisivat pienten tai keskisuurten yritysten perustamista taikka niiden kehitystä,

työturvallisuutta, työhygieniää ja työterveyshuoltoa koskevasta toimintaohjelmasta annetussa komission tiedonannossa⁴ edellytetään, että annetaan direktiivit työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden takaamiseksi,

työturvallisuutta, työhygieniää ja työterveyshuoltoa koskevassa 21 päivänä joulukuuta 1987 antamassaan päätöslauselmassa⁵ neuvosto on kiinnittänyt huomiota komission aikomukseen tehdä neuvostolle lähiaikoina esitys direktiiviksi, joka koskee työntekijöiden terveyden ja turvallisuuteen liittyvien asioiden järjestämistä työpaikoilla,

¹ EYVL N:o C 141, 30.5.1988, s. 1

² EYVL N:o C 326, 19.12. 1988, s. 102 ja EYVL N:o C 158, 26.6.1989

³ EYVL N:o C 175, 4.7.1988, s. 22

⁴ EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 3

⁵ EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 1

helmikuussa 1988 Euroopan parlamentti on hyväksynyt neljä päätöslauselmaa sisämarkkinoita ja työsuojelua koskeneen keskustelun päätteeksi; näissä päätöslauselmissa on erityisesti kehoitettu komissiota laatimaan kehysdirektiivin, jonka pohjalta voitaisiin laatia erityisdirektiivit, jotka koskisivat kaikkia turvallisuuteen ja terveyteen liittyviä vaaroja työpaikoilla,

jäsenmaiden tehtävänä on edistää alueellaan työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamista; työsuojelutoimenpiteet myös auttavat joissakin tapauksissa säilyttämään työntekijöiden kanssa asuvien henkilöiden terveyden ja mahdollisesti turvallisuuden,

työsuojelua koskevat jäsenvaltioiden lainsäädäntöjärjestelmät ovat hyvin erilaisia ja niitä olisi parannettava; kansalliset säännökset asiasta, jotka usein sisältävät teknisiä erittelyjä ja/tai itsesääteleviä standardeja, voivat johtaa terveyden ja turvallisuuden suojelun tason vaihteluun ja antavat mahdollisuuden kilpailuun työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden kustannuksella,

on yhä liian paljon työtapaturmia ja ammattitautteihin sairastuneita; ehkäisevät toimenpiteet on otettava käyttöön tai niitä on parannettava viipymättä, jotta työntekijöiden turvallisuus ja terveys voitaisiin turvata ja parempi suojelun taso varmistaa,

suojelun tason parantamiseksi työntekijöille tai heidän edustajilleen on tiedotettava heidän turvallisuuttaan ja terveyttään uhkaavista vaaroista ja niistä toimenpiteistä, jotka tarvitaan näiden vaarojen vähentämiseksi tai poistamiseksi; heidän täytyy myös voida myötävaikuttaa tasapuolisesti edustettuina kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti siihen, että tarvittavat suojelutoimenpiteet toteutetaan,

työnantajien ja työntekijöiden tai heidän edustajiensa välille on sopivin menettelyin ja välinein aikaansaatava tiedotus, vuoropuhelu ja tasapuolinen osallistuminen työsuojeluun kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti,

työntekijöiden työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon parantaminen on päämäärä, jonka ei tule olla alisteinen pelkästään taloudellisille näkökohdille,

työnantajat on veloitettava olemaan selvillä viimeisistä teknologian ja tieteen saavutuksista työpaikkojen suunnittelun osalta niin, että heidän yrityksessään työhön sisältyvät vaarat otetaan huomioon ja työnantajilla on vastaavasti oltava velvollisuus tiedottaa niistä työntekijöiden edustajille, jotka käyttävät tämän direktiivin antamaa osallistumisoikeuttaan, jotta taattaisiin parempi taso työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelussa,

tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan kaikkiin vaaroihin ja erityisesti niihin, jotka johtuvat kemiallisten, fysikaalisten ja biologisten tekijöiden käytöstä työssä, mistä on annettu direktiivi 80/1107/ETY⁶ sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 88/642/ETY⁷ sanotun rajoittamatta kuitenkaan nykyisien tai tulevien ankarampien yhteisten säännösten soveltamista,

päätöksen 74/325/ETY⁸ mukaisesti komissio kuulee työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvoa-antavaa komiteaa tehtäessä ehdotuksia näistä kysymyksistä, ja

⁶ EYVL N:o L 327, 3.2.1980, s. 8

⁷ EYVL N:o L 356, 24.12.1988, s. 74

⁸ EYVL N:o L 185, 9.7.1974, s. 15

on syytä asettaa jäsenvaltioiden nimeämistä edustajista koostuva komitea avustamaan komissiota tässä direktiivissä edellytetyissä erillisissä direktiiveissä tehtävässä teknisessä sopeuttamisessa,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I JAKSO YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla : Tarkoitus

1. Tämän direktiivin tarkoituksena on toteuttaa työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamiseksi työssä tarpeelliset toimenpiteet.
2. Tämän vuoksi direktiivissä on yleisiä periaatteita, jotka koskevat työssä ilmenevien vaarojen ehkäisemistä, turvallisuuden ja terveyden suojelua, vaarojen ja tapaturman aiheuttajien poistamista, tiedottamista työntekijöille ja heidän edustajilleen, heidän kuulemistaan, heidän tasapuolista osallistumistaan kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti ja heidän kouluttamistaan, sekä lisäksi yleisiä ohjeita näiden periaatteiden täytäntöön panemiseksi.
3. Tällä direktiivillä ei estetä sellaisten nykyisten tai tulevien kansallisten ja yhteisön säännösten soveltamista, joilla paremmin suojataan työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä työssä.

2 artikla : Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin sekä julkisiin että yksityisiin toiminnan aloihin (kuten teollisuuteen, maatalouteen, kauppaan, hallintoon, palveluihin, koulutukseen, kulttuuriin, vapaa-ajan toimintaan).
 2. Tätä direktiiviä ei sovelleta sellaisiin erityisiin julkisiin tehtäviin kuten asevoimiin tai poliisivoimiin tai tiettyihin väestönsuojelun erityistoimiin, joiden ominaispiirteet ovat väistämättä ristiriidassa tämän direktiivin kanssa.
- Näissä tapauksissa työntekijöiden turvallisuus ja terveys on varmistettava mahdollisimman hyvin tämän direktiivin tarkoituksen mukaisesti.

3 artikla : Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) työntekijällä henkilöä, jonka työnantaja on palkannut, mukaan lukien myös harjoittelijat ja oppisopimussuhteiset työntekijät, ei kuitenkaan kotitaloustyöntekijää;
- b) työnantajalla luonnollista tai oikeudellista henkilöä, johon työntekijä on työsuhteessa ja joka on vastuussa yrityksestä tai laitoksesta;
- c) työntekijöiden edustajalla, jolla on erityinen vastuu työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä henkilöä, joka on valittu, nimetty tai asetettu kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti edustamaan työntekijöitä työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä työssä koskevissa asioissa;

- d) ehkäisyllä kaikkia toimenpiteitä, jotka yrityksessä on toteutettu tai joita suunnitellaan työssä esiintyvien vaarojen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi kaikissa työvaiheissa.

4 artikla

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työnantajat, työntekijät ja työntekijöiden edustajat ovat niiden oikeussääntöjen alaisia, jotka ovat tarpeellisia tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi.
2. Erityisesti jäsenvaltioiden on varmistettava asianmukaiset tarkastukset ja valvonta.

II JAKSO TYÖNANTAJIEN VELVOLLISUUDET

5 artikla : Yleiset säännökset

1. Työnantajan velvollisuutena on huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä kaikissa työhön liittyvissä tilanteissa.
2. Vaikka työnantaja ottaa palvelukseensa päteviä ulkopuolisia henkilöitä tai ostaa ulkopuolisia palveluja 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti, hän ei vapaudu vastuusta tältä osin.
3. Työntekijöiden velvollisuudet työsuojeluasioissa eivät vaikuta periaatteeseen työnantajan vastuusta.
4. Tällä direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta säätää työnantajan vastuun poistamisesta tai sen rajoittamisesta tapauksissa, joissa tapahtumat johtuvat epätavallisista ja ennalta arvaamattomista olosuhteista, joihin työnantaja ei voi vaikuttaa, tai poikkeuksellisista tapahtumista, joiden seurauksia ei olisi voitu välttää huolimatta kaikista aiheellisista varotoimenpiteistä.

Jäsenvaltiot eivät ole velvollisia käyttämään edellisessä alakohdassa tarkoitettuja mahdollisuuksia.

6 artikla : Työnantajien yleisiä velvoitteita

1. Työnantajan on velvollisuuksiensa mukaisesti toteutettava tarvittavat toimenpiteet työntekijöidensä turvallisuuden ja terveyden suojelemiseksi, mukaan lukien työssä esiintyvien vaarojen ehkäisy, tiedottaminen ja kouluttaminen sekä tarvittavien järjestelyjen ja keinojen tarjoaminen.

Työnantajan on oltava valmiina muuttamaan näitä toimenpiteitä olosuhteiden muutosten mukaisesti, ja pyrittävä vallitsevien olojen parantamiseen.

2. Työnantajan on toteutettava ne toimenpiteet, joita tarkoitetaan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa noudattaen seuraavia yleisiä, ehkäiseviä toimenpiteitä koskevia periaatteita:

- a) vaarojen välttäminen;
- b) niiden vaarojen arvioiminen, joita ei voida välttää;
- c) vaarojen torjunta niiden syntyvaiheessa;

- d) työn sopeuttaminen yksilöllisesti varsinkin työpaikkojen suunnittelun, työvälineiden valinnan sekä työ- ja tuotantomenetelmien valinnan osalta niin, että erityisesti kiinnitetään huomiota yksitoikkoisen ja pakkotahtisen työn lieventämiseen ja niiden aiheuttamien terveyshaittojen vähentämiseen;
- e) sopeutuminen tekniikan kehitykseen;
- f) vaarallisten tekijöiden korvaaminen vaarattomilla tai vähemmän vaarallisilla tekijöillä;
- g) sellaisen yhtenäisen ja kattavan ehkäisy politiikan kehittäminen, joka kattaa teknologian, työn organisoinnin, työolot, sosiaaliset suhteet sekä työympäristöön liittyvien tekijöiden vaikutukset;
- h) yleisten suojelutoimenpiteiden ensisijaisuus yksilöllisiin suojelutoimenpiteisiin nähden;
- i) työntekijöille annettavat aiheelliset ohjeet.

3. Tämän direktiivin muiden säännösten lisäksi työnantajan on, ottaen huomioon yrityksen tai laitoksen toiminnan luonne:

- a) selvitettävä työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen kohdistuvat, muun muassa työvälineiden valinnasta, käytetyistä kemiallisista aineista tai valmisteista sekä työpaikkojen varustelusta johtuvat vaarat.

Ehkäisevien toimenpiteiden, jotka työnantaja on toteuttanut tämän arvioinnin perusteella sekä työ- ja tuotantomenetelmien on tarpeellisella tavalla;

- varmistettava työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelun tason paraneminen,
 - liityttävä yrityksen tai laitoksen kaikkeen toimintaan kaikilla hierarkian tasoilla;
- b) antaessaan työntekijälle työtehtävän otettava huomioon työntekijän kyvyt terveyden ja turvallisuuden kannalta;
 - c) varmistuttava, että uutta teknologiaa suunniteltaessa ja käyttöön otettaessa kuullaan työntekijöitä tai heidän edustajiaan siitä, mitä vaikutuksia työvälineiden valinnalla, työoloilla ja työympäristöllä on työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen;
 - d) varmistettava tarkoituksenmukaisin toimenpitein, että vain asianmukaiset ohjeet saaneet työntekijät pääsevät alueelle, missä on vakava ja erityinen vaara.

4. Jos useat eri yritykset toimivat samassa työpaikassa, on työnantajien, noudattaen tämän direktiivin muita säännöksiä, oltava yhteistyössä turvallisuus-, terveys- ja työhygieniasäännösten soveltamisessa ja sovitettava yhteen työhön liittyvien vaarojen suojelu- ja ehkäisytoimenpiteet toimintansa luonteen huomioon ottaen, lisäksi heidän on tiedotettava toisilleen ja asianomaisille työntekijöille tai näiden edustajille näistä vaaroista.

5. Työsuojeluun liittyvien toimenpiteiden kustannuksia ei missään olosuhteissa saa asettaa työntekijöiden rasitukseksi.

7 artikla : Suojelun ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestäminen

1. Työnantajan on, tämän rajoittamatta 5 ja 6 artiklan mukaisten velvollisuuksien täyttämistä, nimettävä yksi tai useampi työntekijä huolehtimaan yrityksessä tai

laitoksessa tehtävistä, jotka liittyvät työssä esiintyviltä vaaroilta suojelemiseen ja niiden ehkäisyyn.

2. Näille työntekijöille ei saa aiheutua haittaa heidän toiminnastaan, joka liittyy työssä esiintyviltä vaaroilta suojelemiseen ja niiden ehkäisyyn.

Nimetyille työntekijöille on annettava riittävästi aikaa tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täyttämistä varten.

3. Jos mainittuja suojele- ja ehkäisytoimenpiteitä ei voida järjestää silloin, kun yrityksessä tai laitoksessa ei ole siihen pätevää henkilöstöä, on työnantajan ostettava päteviä ulkopuolisia palveluja tai palkattava päteviä ulkopuolisia henkilöitä.

4. Jos työnantaja hankkii tällaisia palveluja tai henkilöitä, hänen on tiedotettava näille tekijöistä, joiden tiedetään vaikuttavan tai epäillään vaikuttavan työntekijöiden turvallisuuteen ja terveyteen, lisäksi näillä ulkopuolisilla on oltava saatavilla tiedot, joita tarkoitetaan 10 artiklan 2 kohdassa.

5. Kaikissa tapauksissa on:

- vastuuhenkilöiksi nimetyillä työntekijöillä oltava tarvittavat kyvyt ja välineet,
- ulkopuolisilla avustavilla palveluyrityksillä ja henkilöillä oltava tarvittavat taidot sekä tarvittavat henkilökohtaiset ja ammatilliset keinot, ja
- työsuojelun vastuuhenkilöiksi nimettyjä työntekijöitä ja ulkopuolisia palveluja tai henkilöitä oltava riittävästi,

hoitaakseen suojele- ja ehkäisytoimenpiteiden järjestämisen niin, että yrityksen tai laitoksen koko tai ne vaarat, joille työntekijät joutuvat alttiiksi ja näiden vaarojen jakautuminen yrityksen tai laitoksen eri osien kesken, tulevat otetuiksi huomioon.

6. Turvallisuuteen ja terveellisyyteen liittyviltä vaaroilta suojele- ja niiden ehkäisyyn, joita tässä artiklassa tarkoitetaan, on oltava yhden tai useamman työntekijän tai yhden tai useamman joko yrityksen tai laitoksen oman taikka sen ulkopuolisen palveluntuottajan vastuulla.

Työntekijän (työntekijöiden) tai palvelusten tuottajan (tai tuottajien) on työskenneltävä yhdessä aina, kun se on tarpeellista.

7. Jäsenvaltiot voivat määrittellä yritysten toiminnan laadun ja niiden koon perusteella ne yritystyyppit, joissa työnantaja voi, jos hän on siihen pätevä, ottaa itse vastuun 1 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä.

8. Jäsenvaltioiden on vahvistettava 5 kohdassa tarkoitettujen tarvittavien kyvyt ja taidot.

Ne voivat vahvistaa, mikä määrä henkilöitä on 5 kohdassa tarkoitettu riittävä määrä.

8 artikla : Ensiapu, palontorjunta ja työntekijöiden evakuointi, vakava ja välitön vaara

1. Työnantajan on:

- huolehdittava tarpeellisista ensiapu-, palontorjunta- sekä työntekijöiden evakuointitoimenpiteistä, jotka on sovitettu yrityksen tai laitoksen toiminnan luonteeseen ja sen kokoon sekä työpaikalla läsnäoleviin muihin henkilöihin, ja
- järjestettävä kaikki tarvittavat yhteydet ulkopuolisiin palveluihin, erityisesti ensiapuun, ensihoitoon sekä palo- ja pelastustoimeen.

2. Työnantajan on 1 kohdan mukaisesti erityisesti nimettävä ensiapu-, palontorjunta- ja työntekijöiden evakuoitotoimenpiteiden täytäntöönpanemiseksi tarvittavat työntekijät.

Näiden työntekijöiden lukumäärän ja koulutuksen ja heidän käytettävissään olevien varusteiden on oltava asianmukaiset ottaen huomioon erityiset vaarat tai yrityksen tai laitoksen koko.

3. Työnantajan on:

- a) ilmoitettava mahdollisimman pian kaikille työntekijöille, jotka ovat tai saattavat olla ilmenneelle vakavalle ja välittömälle vaaralle alttiina, ja ilmoitettava myös siitä, mitkä toimenpiteet on toteutettu tai pitää toteuttaa;
- b) toteutettava toimenpiteet ja annettava ohjeet, jotta työntekijät voivat vakavan, välittömän ja väistämättömän vaaran uhatessa lopettaa työnsä tai välittömästi lähteä työpaikalta ja siirtyä turvaan;
- c) oltava vaatimatta työntekijöitä jatkamaan työtään työtilanteessa, jossa heitä yhä uhkaa vakava ja välitön vaara lukuun ottamatta poikkeuksellisia tilanteita, joissa siihen on perusteltua aihetta.

4. Työntekijöille, jotka vakavan, välittömän ja väistämättömän vaaran uhatessa poistuvat työpaikaltaan tai vaaralliselta alueelta, ei saa aiheutua siitä minkäänlaista haittaa, ja heidät on suojattava kaikkia vahingollisia ja epäoikeudenmukaisia seuraamuksia vastaan kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti.

5. Työnantajan on varmistettava, että jos työntekijöiden tai muiden henkilöiden turvallisuutta uhkaa vakava ja välitön vaara eivätkä he saa yhteyttä lähimpään esimieheensä, kaikki työntekijät pystyvät itse suorittamaan tiedossaan olevat tarvittavat toimenpiteet käytettävissään olevin teknisin apuvälinein, jotta sellaisen vaaran seurauksilta voidaan välttyä.

Työntekijöiden toimista ei saa koitua heille mitään haittaa, elleivät he ole toimineet huolimattomasti tai lyöneet laimin velvollisuuksiaan.

9 artikla : Työnantajien erityisiä velvollisuuksia

1. Työnantajan on:

- a) pidettävä hallussaan arviointia turvallisuus- ja terveysvaaroista työssä, mukaan lukien vaarat, jotka kohdistuvat erityisille vaaroille altistuviin työntekijäryhmiin;
- b) päätettävä turvatoimista ja tarvittaessa käytettävistä suojarusteista,
- c) pidettävä luettelo työtapaturmista, joiden seurauksena työntekijä on ollut työhön kykenemätön pitempään kuin kolmen työpäivän ajan;
- d) laadittava viranomaisille kertomukset työntekijöilleen sattuneista työtapaturmista kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on yritysten toimintojen laadun ja koon mukaisesti vahvistettava, mitä velvoitteita eri tyyppisten yritysten tulee täyttää laatiessaan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoja ja valmisteltaessa 1 kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettuja asiakirjoja.

10 artikla : Tiedottaminen työntekijöille

1. Työnantajan on toteutettava aiheelliset toimenpiteet, jotta yrityksen tai laitoksen työntekijät tai heidän edustajansa saavat kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, jossa voidaan ottaa huomioon muun muassa yrityksen tai laitoksen koko, kaiken tarvittavan tiedon seuraavista asioista:

- a) turvallisuutta ja terveyttä uhkaavista vaaroista sekä suojelu- ja ehkäisytoimenpiteistä ja -toiminnasta koko yrityksen tai laitoksen sekä kunkin työpisteen tai työn kannalta;
- b) 8 artiklan 2 kohdan mukaisista toimenpiteistä.

2. Työnantajan on toteutettava aiheelliset toimenpiteet, jotta hänen yrityksessään tai laitoksessaan työskentelevien ulkopuolisten työntekijöiden työnantajat saavat kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista kyseisille työntekijöille annettaviksi kuuluvista seikoista riittävät tiedot.

3. Työnantajan on toteutettava aiheelliset toimenpiteet, jotta työntekijät, joilla on erityistehtäviä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelemisessa tai työntekijöiden edustajat, joilla on erityinen vastuu työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä, saavat tehtäviensä suorittamista varten ja kansallisten lainsäädännön tai käytännön mukaisesti:

- a) arvioinnit vaaroista ja turvatoimet, joita tarkoitetaan 9 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa;
- b) luettelot ja kertomukset, joita tarkoitetaan 9 artiklan 1 kohdan c ja d alakohdassa;
- c) tiedot, jotka on saatu suojelu- ja ehkäisevistä toimenpiteistä, tarkastusten suorittajilta sekä turvallisuudesta ja terveydestä vastaavilta toimielimiltä.

11 artikla : Työntekijöiden kuuleminen ja työntekijöiden osallistuminen

1. Työnantajien on kuultava työntekijöitä tai heidän edustajiaan ja sallittava heidän ottaa osaa keskusteluihin, joissa käsitellään työsuojeluun liittyviä kysymyksiä.

Tämä edellyttää, että:

- työntekijöitä kuullaan;
- työntekijöillä tai heidän edustajillaan on oikeus tehdä ehdotuksia;
- osallistuminen on tasapuolista kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti.

2. Työntekijöiden tai työntekijöiden edustajien, joilla on erityisiä työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä koskevia tehtäviä, on osallistuttava seuraavien asioiden hoitoon tasapuolisesti kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, taikka työnantajan on kuultava heitä etukäteen hyvissä ajoin:

- a) kaikista toimenpiteistä, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa turvallisuuteen ja terveyteen;
- b) edellä 7 artiklan 1 kohdassa ja 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen työntekijöiden nimeämisestä ja 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä;
- c) tiedoista, joita tarkoitetaan 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa;
- d) edellä 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua yrityksen tai laitoksen ulkopuolisten pätevien palveluiden tai henkilöiden tarpeellisesta hankkimisesta;

e) jäljempänä 12 artiklassa tarkoitetusta koulutuksen suunnittelusta ja järjestämisestä.

3. Työntekijöiden edustajilla, joilla on erityisiä työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä koskevia tehtäviä on oltava oikeus pyytää työnantajalta asianmukaisia toimenpiteitä ja oikeus tehdä työnantajalle ehdotuksia työntekijöihin kohdistuvien vaarojen vähentämiseksi tai vaarojen aiheuttajien poistamiseksi.

4. Kohdassa 2 tarkoitetuille työntekijöille ja 2 kohdassa ja 3 kohdassa tarkoitetuille työntekijöiden edustajille ei saa koitua haittaa siitä, että he huolehtivat 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista tehtävistä.

5. Työnantajien on sallittava työntekijöiden edustajien, joilla on erityisiä työntekijöiden turvallisuutta ja terveyttä koskevia tehtäviä käyttää riittävästi työaika ilman palkanmenetystä ja järjestettävä heille tarvittavat keinot näiden tehtävien suorittamiseen, jotta nämä edustajat voivat huolehtia tämän direktiivin mukaan heille kuuluvista oikeuksista ja tehtävistä.

6. Työntekijöillä tai heidän edustajillaan on kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti oikeus saattaa asia työsuojeluviranomaisten käsiteltäväksi, jos he ovat sitä mieltä, että työnantajan suorittamat toimenpiteet ja käyttämät keinot eivät ole riittäviä työturvallisuuden ja -terveyden takaamiseksi.

Työntekijöiden edustajille on annettava mahdollisuus esittää näkemyksensä toimivaltaisen viranomaisen tarkastuskäyntien aikana.

12 artikla : Työntekijöiden kouluttaminen

1. Työnantajan on huolehdittava, että jokainen työntekijä saa riittävästi koulutusta turvallisuus- ja terveysasioissa erityisesti juuri omaa työpistettään tai työtään koskevan tiedon ja ohjeiden muodossa:

- otettaessa työntekijä työhön;
- siirrettäessä työntekijä toiseen työhön tai vaihdettaessa työtä;
- otettaessa käyttöön uusia työvälineitä tai työvälineitä vaihdettaessa;
- otettaessa käyttöön uutta teknologiaa.

Kouluttaminen on:

- mukautettava sellaiseksi, että siinä otetaan huomioon uudet tai muuttuneet vaaratekijät;
- tarvittaessa uusittava säännöllisesti.

2. Työnantajan on varmistettava, että hänen yrityksessään tai laitoksessaan työssä olevat ulkopuolisten työnantajien työntekijät ovat todella saaneet tarvittavat ohjeet vaaratekijöistä ja terveyshaitoista sinä aikana, kun he ovat työssä hänen yrityksessään tai laitoksessaan.

3. Niiden työntekijöiden edustajien, jotka erityisesti osallistuvat työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojeluun, tulee saada asianmukainen koulutus.

4. Edellä 1 ja 3 kohdassa tarkoitettu koulutus ei saa aiheuttaa kustannuksia työntekijöille tai heidän edustajilleen.

Edellä 1 kohdassa tarkoitetun kouluttamisen on tapahduttava työaikana.

Edellä 3 kohdassa tarkoitetun kouluttamisen on tapahduttava työaikana ja kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti joko yrityksessä tai laitoksessa tai sen ulkopuolella.

III JAKSO TYÖNTEKIJÖIDEN VELVOLLISUUDET

13 artikla

1. Jokaisen työntekijän velvollisuus on mahdollisimman hyvin koulutuksensa ja työnantajansa ohjeiden mukaisesti huolehtia omasta turvallisuudestaan ja terveydestään sekä myös muiden henkilöiden turvallisuudesta ja terveydestä, jos hänen toimintansa tai laiminlyöntinsä työssä vaikuttavat heihin.

2. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi työntekijöiden on erityisesti, koulutuksensa ja työnantajansa ohjeiden mukaisesti:

- a) käytettävä oikein koneita, laitteita, työkaluja, vaarallisia aineita, kuljetusvälineitä ja muita tuotantovälineitä;
- b) käytettävä oikein saamiaan henkilönsuojaimia ja palautettava ne niille tarkoitettuun säilytyspaikkaan käytön jälkeen;
- c) olemaan kytkemättä pois päältä, muuttamasta tai siirtämästä pois esimerkiksi koneisiin, laitteisiin ja rakennuksiin asennettuja suojalaitteita sekä käytettävä näitä laitteita oikein;
- d) ilmoitettava välittömästi työnantajalle tai sellaiselle työntekijälle, jolla on erityinen vastuu työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelemisesta työssä, jokaisesta työtilanteesta, jonka työntekijät perustellusti katsovat aiheuttavan vakavaa ja välitöntä vaaraa turvallisuudelle ja terveydelle sekä ilmoittaa jokaisesta turvajärjestelyjen puutteesta;
- e) toimia yhteistyössä kansallisen käytännön mukaisesti työnantajan tai sellaisen työntekijän kanssa, jolla on erityisiä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelemiseen työssä liittyviä tehtäviä, niin kauan kuin saattaa olla tarpeen, jotta toimivaltaisen viranomaisen määräämät tehtävät tai vaatimukset työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojaamiseksi tulevat täytetyiksi;
- f) toimia yhteistyössä kansallisen käytännön mukaisesti työnantajan tai sellaisen työntekijän kanssa, jolla on erityisiä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelemiseen liittyviä tehtäviä, niin kauan kuin saattaa olla tarpeen, jotta työnantaja voi varmistaa, että työympäristö ja -olot työntekijöiden työskentelyalueella ovat turvalliset eivätkä aiheuta turvallisuudelle ja terveydelle vaaraa.

IV JAKSO ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

14 artikla : Terveystarkastukset

1. Kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisia toimenpiteitä on otettava käyttöön sen varmistamiseksi, että työntekijöille järjestetään heidän työssään esiintyvien terveys- ja turvallisuusvaarojen kannalta tarpeellisia terveystarkastuksia.
2. Ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava sellaisia, että kukin työntekijä voi halutessaan käydä terveystarkastuksessa säännöllisesti.
3. Terveystarkastukset voidaan järjestää osana kansallista terveydenhuoltojärjestelmää.

15 artikla : Riskiryhmät

Erityisen alttiita riskiryhmiä on suojeltava erityisesti heitä uhkaavilta vaaroilta.

16 artikla : Erilliset direktiivit - Muutokset - Tämän direktiivin yleinen soveltamisala

1. Neuvosto antaa komission ehdotuksesta perustamissopimuksen 118 a artiklan mukaisesti erityisdirektiivejä muun muassa liitteessä luetelluilta aloilta.
2. Tätä direktiiviä ja erityisdirektiivejä voidaan muuttaa perustamissopimuksen 118 a artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti, tämän rajoittamatta kuitenkaan 17 artiklassa säädetyn, teknistä mukauttamista koskevan menettelyn soveltamista.
3. Tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan kaikilla erityisdirektiiveissä tarkoitetuilla alueilla, sanotun kuitenkaan rajoittamatta erityisdirektiiveissä olevien ankarampien tai erityissäännöksiä soveltamista.

17 artikla : Komitea

1. Pelkästään teknisten muutosten tekemiseksi 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisdirektiiveihin
 - teknistä yhdenmukaistamista ja standardointia varten annettujen direktiivien huomioon ottamiseksi; tai
 - tekniikan kehityksen, kansainvälisten määräysten ja vaatimusten muutosten sekä uuden tietämyksen huomioon ottamiseksi,

komissiota avustaa komitea, jossa on jäsenvaltioiden edustajat ja puheenjohtajana komission edustaja.

2. Komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä.

Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan.

Lausunto annetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten edellytykseksi määrättyllä enemmistöllä, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta.

Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan mainitussa artiklassa määrättyllä tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

3. Komissio päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos ne ovat komitean lausunnon mukaiset.

Jos suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräenemmistöllä.

Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolmessa kuukaudessa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio tekee päätöksen ehdotetuista toimenpiteistä.

18 artikla : Loppusäännökset

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1992.

Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle ne kansalliset säännökset, jotka ne ovat antaneet tai antavat tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä.

3. Joka viides vuosi jäsenvaltioiden on annettava komissiolle kertomus tämän direktiivin säännösten soveltamisesta käytäntöön, jossa tuodaan esille työmarkkinaosapuolten kannat.

Komissio antaa tiedot Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä työturvallisuuden, työhygienian ja työterveyshuollon neuvonantavalle komitealle.

4. Ottaen huomioon 1-3 kohdan komissio antaa määräajoin Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta.

19 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Luxemburgissa 12 päivänä kesäkuuta 1989.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. CHAVES GONZALES

LIITE

Luettelo alueista, joita tarkoitetaan 16 artiklan 1 kohdassa.

- Työpaikat
- Työvälineet
- Henkilönsuojaimet
- Näyttöpäätetyö
- Raskaiden taakkojen käsittely, joka voi aiheuttaa selkävammoja
- Väliaikaiset tai siirtyvät työmaat
- Kalastus ja maatalous